

5.7.6. Kontakt til medierne

5.7.6.1. Gældende ret

Efter de gældende administrative regler og praksis har indsatte mulighed for at henvende sig til pressen både skriftligt og - for så vidt angår de åbne anstalter - telefonisk. De indsatte kan også under udgang kontakte pressen, herunder ved deltagelse i tv-interviews, forudsat at der ikke herved sker en væsentlig tilside-sættelse af det formål, hvortil der er givet udgang. I øvrigt kan pressen besøge de indsatte i fængslet.

Nærmere regler om offentlighedens adgang til kriminalforsorgens anstalter og arresthusene er i medfør af fuldbyrdelsesbekendtgørelsens § 23, stk. 2, fastsat i Justitsministeriets cirkulære nr. 163 af 13. september 1978 med senere ændringer.

Efter disse regler kan institutionens leder bl.a. meddele tilladelse til besøg af repræsentanter for radio og fjernsyn samt dagspressen.

Endvidere kan institutionens leder tillade interview med og fotografering af indsatte. Fotografering må kun finde sted med de pågældendes samtykke. Tilladelse bør i almindelighed kun gives efter fornøden vejledning af den indsatte. Tilladelse bør ikke gives til indsatte, der på grund af ung alder eller psykiske forhold må antages ikke at være i stand til at overskue følgerne af et samtykke til at lade sig interviewe eller fotograferes. Afgørelser om tv-interviews træffes af Direktoratet for Kriminalforsorgen.

De gældende regler tilsligter på den ene side at tilgodehense hensynet til den videst mulige offentlighed om fængselsforhold og på den anden side at varetage beskyttelseshensyn dels over for den indsatte i almindelighed, dels over for den enkelte svage indsatte. Cirkulæret indeholder ikke nærmere regler om de hensyn, der ud over hensynet til beskyttelsen af den enkelte indsatte bør varetages ved disse afgørelser.

I praksis indgår ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn med vægt ved vurderingen af, om der kan gives tilladelse. På baggrund af tv-mediets betydelige og særlige gennemslagskraft tillægges endvidere hensynet til retsfølelsen særlig vægt. Efter praksis vil der normalt blive givet tilladelse til tv-interviews, når generelle kriminalpolitiske forhold, f.eks. afsoningsforholdene, ønskes belyst. Der gives også ofte tilladelse til filmede optagelser vedrørende dagligdagen i fængslerne.

Derimod gives der på grund af hensynet til retsfølelsen som udgangspunkt afslag, hvis den indsatte egen sag eller kriminalitet indgår som en væsentlig del af interviewet. Endvidere gives der normalt afslag på tv-optagelser, hvis fængslet skal benyttes som kulisse

for mere underholdende indslag, eller hvor det alene er den pågældendes status som indsat, der begrundes ønsket om tv-interview, uden at interviewet i øvrigt vedrører fængselsforhold eller kriminalpolitiske emner.

5.7.6.2. Straffelovrådets forslag

Om arbejdsgruppens overvejelser henvises til 1989-betænkningen, s. 128-129, 658, jf. § 55 i arbejdsgruppens lovudkast, og s. 717, og om Straffelovrådets overvejelser henvises til 1998-betænkningen, s. 111, jf. § 59 i rådets lovudkast, og s. 239-243.

Et flertal af Straffelovrådets medlemmer (6 medlemmer) kan med enkelte ændringer, der i det væsentlige er af redaktionel karakter, tiltræde arbejdsgruppens forslag.

Flertallet foreslår på den baggrund, at der som § 59, stk. 1, i rådets lovudkast indsættes en bestemmelse, hvorefter en indsat har ret til i institutionen at udtale sig og i den forbindelse at lade sig fotograferes til medierne.

§ 59, stk. 1, indebærer i overensstemmelse med den nuværende retstilstand bl.a., at spørgsmålet om fotografering i tilknytning til interviews reguleres på samme måde som adgangen til at udtale sig, dvs. at den indsatte har ret til at lade sig fotograferes, men at der kan fastsættes begrænsninger ud fra de hensyn, der fremgår af § 59, stk. 2, i flertallets forslag, jf. nedenfor. Det bemærkes, at der ikke uden for de tilfælde, der reguleres i § 59 i rådets lovudkast, består en almindelig adgang til at fotograferes uden forudgående tilladelse, jf. herved straffelovens § 264 a.

Ordet »medierne« afgrænses på samme måde som udtrykket »massemedier« i § 1 i medieansvarsloven, jf. lovekendtgørelse nr. 85 af 9. februar 1998.

Som stk. 2 i § 59 foreslår rådets flertal en bestemmelse, hvorefter den indsatte har ret ifølge stk. 1 kan begrænses af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn, for at beskytte den foretvedte ved lovovertrædelsen eller for i øvrigt at modvirke en åbenbar krænkelse af retsfølelsen.

Hertil føjes i stk. 3 en bemyndigelse for justitsministeren til at fastsætte regler om gennemførelsen af de indsatte har ret efter stk. 1.

§ 59, stk. 2, indebærer i overensstemmelse med den nuværende praksis bl.a., at der kan fastsættes begrænsninger i den indsatte har adgang til at kontakte medierne af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. Som eksempel kan peges på kontakt, der kræver særlig overvågning af personale i form af, at en fængselsfunktionær følger med rundt under filmoptagelse mv. i institutionen.